

PANEL

"SOSYALLEŞTİRMEİNİN 47. YILINDA DÜNYADA VE TÜRKİYE'DE SAĞLIK REFORMLARI VE SONUÇLARI" TOPLANTI HAKKINDA

Ata SOYER*

TTB, Sosyalleştirme Yasası'nın 47. yılı nedeni ile bir toplantı düzenlemiştir: Dünyada ve Türkiye'de Sağlık Reformları ve Sonuçları. 7-8 Haziran 2008 tarihlerinde Ankara'da yapılan bu toplantının mantığı şu şekilde kurgulanmıştır: 1980 darbesi ile birlikte ülkemizi saran bir sağlık reformu dalgası yaşamıştık. Gerçi, halen de yaşıyoruz. MGK dönemi ile başlayan, ANAP dönemleri ile süren, DYP-SHP koalisyonu ile vitrine çıkan, koalisyon hükümetleri ile yavaşlayan, AKP ile hızlanan bu dalga'nın yürütücüleri, bu reformların özgün olduğunu iddia ediyorlardı. Birbirinden özünde farklı olmayan yürütücülerin bir ortak yanı da, ülkemizin sosyal politika alanındaki en olumlu deneyimlerinden biri sayılan Sosyalleştirme Yasasını yıkarak yürümektir. Bu nedenle, birincisi, sosyalleştirme yasasına sahip çıkan bir çizgiden bu hesaplaşmayı yapmamız gerekiyordu. İkincisi ise, bu reformların bize özgü olmadığını, dış merkezli (ama iç dinamiklerle bağlantılı) olduğunun altını çizmemiz zorunluydu. Bu iki gereklilik, toplantının ve de programın çerçevesini oluşturdu.

Bu sayımızda, bu toplantıda yer alan üç (biri gelemeyen konuşmacıya ait) sunumun metni yer alıyor. Dünya deneyimlerini -Türkiye örneği ile birlikte- ele aldığımız oturumda dört konuşmacı vardı. Frankfurt'tan Hans Ulrich Deppe, bize dünyadaki sağlık reformlarının genel çerçevesini çizen bir sunum yaptı. Bizim ülkemize çok benzeyen deneyimleri yaşayan Latin Amerika sağlık reformlarını, Asa Christina Laurell (Meksika) sundu. Avrupa sağlık reformlarını ise, Yunanistan'dan konuşumumuz Alexis Benos yaptı. Ben de, Türkiye örneğini paylaştım. Kurgumuz da Doğu Avrupa ve Reformların Sağlık Çalışanlarına Etkileri başlıkları da yer almaktaydı. Doğu Avrupa için davet ettiğimiz Çek, Rus ve Bulgar temsilcilerinin mazeretleri çıktı. Sağlık Çalışanları sunumu için PSI'dan (Public Service International) davet ettiğimiz Jorge Mancillas ise,

toplantıya gelemedi, ama sunumunu ilettiler. Sonuçta, biz burada uluslararası deneyimleri özetleyebileceğimizi düşündüğümüz üç sunuma yer verdik. Ayrıca, toplantının tümünü TTB web sayfasından izlemeniz olanaklı.

Bu toplantının bir önemi de şuydu; bugüne kadar sağlık reformu yürütücüleri, "dünyada da bizdeki gibi" diye birçok ülkenin, reform-yanlısı savunucularını getirerek yaptıkları toplantılarla, bir kamuoyu oluşturma çabası gösteriyordu. TTB'nin yaptığı bu toplantı, derli toplu bir farklı yaklaşım içermesi ile önemli bir ilkti. TTB Merkez Konseyi'nin 2006-2008 ekibinin bu anlamda ciddi bir desteği oldu, toplantıya. Toplantının oluşumunda bir ekibin fikri katkısı vardı; 2005 Mayıs'ında Selanik'e giden Halk Sağlığı ekibinin (Feride Aksu, Meltem Çiçeklioğlu, Meral Türk, Şafak Gürsoy, Zeliha Öcek, Onur Hamzaoğlu, Ata Soyer). Uluslararası Sağlık Politikaları Birliği'nin 2005 toplantısı, bizi çok etkilemiş, "acaba, biz de böyle bir toplantıyı ülkemizde yapabilir miyiz?" duygusunu uyandırmıştı. Orada oluşan ilişki ve dostluklar, bu toplantıya gelen yolları döşemişti. Özel olarak, Hans Ulrich Deppe'nin programın yapılması ve isim belirlenmesinde ciddi katkılarını unutmamak gerek. PSI ile ilişkiler konusunda ise, Birleşik Metal-İş Sendikası'ndan Gaye Yılmaz'ın ve eski SES Başkanı Köksal Aydın'ın yardımlarını da aldık. TTB Pratisyen Hekimlik Kolu ile TTB Halk Sağlığı Kolu, TTB MK sekreteryası ile tüm yazışmalarda desteğini aldığımız Meral Türk'ü de belirtmek gerek.

1980 sonrası sağlık reformlarının anlamını okumaya kalktığımızda, "Türkiye sağlık sistemi, piyasacı yönde" değiştiriliyor; bu "piyasacı" müdahale bugüne özgü değil; 1980' den beri yapılmakta; sadece "sağlık" hedef değil; devlet, sosyal güvenlik, vb. hepsi...; geleneksel "sosyal devletçi" anlayışın ürünleri kaldırılıyor...; sadece "Türkiye'de" değil, bütün dünyada" diye özetleyebileceğimiz bir sonuca ulaştıran mücadelemizin sonraki aşamasında, umuyoruz ki, daha etkili, daha kapsamlı, daha büyük toplantılar da yapalım. Bu toplantı, dileriz ki, onlara giden yolun önemli bir kilometre taşı olsun.

*Halk Sağlığı Uzmanı